Anul IV. Nr. 25. Cluj, Duminecă 18 August 1929. 2 Lei exemplarul.

Taxa postală plătită în numerar

Chemarea Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
Pe un an.....Lei 180·—
Pe un jumătate an.....Lei 100.—
Autorităţi şi instituţiuni.....Lei 500·—
In streinătate dublu.

ANUNŢURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19

REDACŢIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69
ADMINISTRAŢIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 19. — Telefon: 10-85

Scurtă încercare doctrinară pentru uzul dlui Pamfil Şeicaru.

„Ţărănimea nu poate fi decât favorabilă socializării oricărei ramuri de producţie care este sau tinde a deveni un monopol privat, în special a izvoarelor de energie (petrol, cărbune, gazuri naturale, cărbune alb) şi a industriilor de bază — Dar ţărănismul îşi dă seama că ţelul acesta nu va fi atins decât la capătul unui proces de evoluţie în care el are de jucat un rol însemnat. — De aceea, trăind în mijlocul realităţilor sociale produse de desvoltarea capitalistă, ţărănismul fără a pierde nici o clipă din vedere idealul său, va trebui să-şi adapteze tactica necontenit împrejurărilor date şi mijloacelor sale revăzând-o din timp în timp".

Virgil Madgearu — „Ţărănismul" (sau după noi mic tipic agrarian românesc).

Este foarte uşor şi mai ales comod pentru dl Pamfil Şeicaru să se mişte pe linia unei dialectici pure şi în această atitudine în faţa realităţii să volatilizeze fenomenul social în formule sterpe. Sunt foarte obişnuit cu sofisticăria D-sale. Dar ca să-i dau o lecţie de precisă atitudine, voiu căuta să dau expresie câtorva principii de metodologie politică. Sunt silit de circumstanţă să arăt, că fiecare partid politic este expresia organizată a unor interese asemănătoare, care interese dau fizionomiei particulară unui grup social dat prin importanţa lor în acel grup social. Partidul naţional-ţărănesc, *şi cred că aci dl Şeicaru este de acord cu mine,* nu este altceva decât expresiunea politică a intereselor rurale în primul rând devenite astăzi predominante. *Tot programul său de acţiune vizează structura particulară economică a ţării noastre, care după o expresie consacrată este eminamente agricolă! Şi cum majoritatea locuitorilor din ţara aceasta sunt plugari, interesele lor vor fi satisfăcute de acest partid în mod preponderent.*

Eu ştiu că legea numărului îl incomodează şi-l face să strănute pe dl Pamfil Şeicaru, iar ca o consecvenţă a principiilor sale politice ne apare în postură de latifundiar ingrat al votului obştesc. Eu mai ştiu, că atunci când este strâns în chingă ia subit o atitudine democratic-libertară, iar în perioadele de desmăţată libertate devine sindicalist-revoluţionar. Dar să lăsăm deoparte deocamdată atitudinea D-sale. Toată lumea ştie dimpreună cu D-sa, că în lunga luptă de opoziţie a fracţiunilor componente ale actualului partid dela cârmă s'a accentuat întronarea principiului proprietăţii muncă în locul proprietăţii de exploatare sau a monopolurilor private. (Aceste monopoluri au fost şi sunt considerate de naţional-ţărănişti cauzele anarhiei producţiei, a crizei de productivitate şi a conflictelor permanente sociale). Dl Pamfil Şeicaru este extrem individualist în concepţia economică, prin urmare toate acele „baliverne" naţional-ţărăniste: proprietate muncă, cooperaţie, în toate ramurile de producţie cu scopul unic de menţinere a echilibrului social nu-l interesează decât ca amator de sport politic. Pentru noi însă aceste elementare principii economice, constituiesc substratul întregii noastre doctrine. Vrea dl Şeicaru o mai precisă fixare a locului partidului naţional-ţărănesc în configuraţia politică a României postbelice? Să spicuim din desbaterile parlamentare cu ocazia discuţiei legii circulaţiei bunurilor rurale,. o precizare făcută de dl deputat Penescu în duelul avut cu dl Lotar Rădăceanu şi care sună: „Prin tendinţa partidului naţional-şărănesc, în politica agrară de a crea condiţiile necesare desvoltării unei noi societăţi, acest partid face parte din marea familie a partidelor muncitoreşti". Legea d-lui Ion Mihalache a subliniat acest lucru. Nimic mai simplu, când în centrul de gravitate al doctrinei naţional-ţărăniste rezidă concepţia proprietăţii muncă. Şi ce am spus eu mai mult, sau cum numeşte dl Şeicaru revoluţionar, afirmând acest principiu programatic cu ocazia evenimentelor dela Lupeni?

Nu mă interesează halucinaţiile Domnieisale, de proaspăt căpătuit remarc însă că metoda sa de argumentaţie se reduce în a mistifica realitatea, din consideraţii de oportunitate.

Eu îi arăt precis origina confuziei D-sale voite. A scăpat din vedere cel mai caracteristic pasagiu din articolul meu: „Partidul naţional-ţărănesc nu este un partid burghez. El este protectorul deopotrivă al forţelor muncitoare din ţara asta.

In momentele actuale ale politicei româneşti, în lipsa unui partid socialist (după mine social-democraţii sunt o ficţiune politică) menit a apăra interesele proletariatului industrial şi comercial, rolul său se extinde automat la întreaga problemă a producţiei naţionale.

Intreaga muncă constituie obiectul preocupărilor sale". Dar dl Şeicaru trecând peste acest pasagiu, se întreabă naiv: „De ce s'a făcut apel la armată? De ce sunt morţi şi răniţi?" Să-i răspund eu: pentrucă un conflict normal de muncă a fost tergiversat până la exasperare! Pentrucă statul intervine când conflictul nu se mai putea soluţiona decât cu arma! „Foaia D-sale" găsia o vină vădită intervenţiunii tardive a statului sau mai precis neglijenţii ministerului muncii în conflictul de muncă al cărui desnodământ tragic se cunoaşte.

Şi atunci de ce nu mi se dă voie a reabilita statul, faţă de tâlharii din Valea Jiului în prerogativele sale de adevărat suveran.

Crede dl Şeicaru că este o crimă, că eu în calitate de „autentic naţional-ţărănist" să încerc să previu repetarea sângeroasei întâmplări, reclamând intervenţia drastică a statului pentru a creia condiţii de trai omeneşti muncitorilor, a căror mizerie nu o pune nimeni la îndoială?

Dl Pamfil Şeicaru face o lamentabilă dar voită confuzie, încadrând partidul naţional-ţărănesc în rândul partidelor **burgheze.**

D-sa, defineşte regimul capitalist sau burghez ca un regim social-economic având ca substrat proprietatea individuală, confuzie făcută de întreg partidul liberal. Astfel poporul roman a fost burghez în toată puterea cuvântului, sau dacă ideia de proprietate primitivă o identificăm cu principiul posesiunii imediate, atunci oamenii cavernelor au fost straşnici burghezi. In acest mod dl Şeicaru fixează pentru totdeauna partidul naţional-ţărănesc în locul celui liberal, făcându-l burghez, deoarece partidul liberal, după opinie curentă a compromis burghezia română. In noua sa postură partidul va fi obligat să înghită toate reţetele ortodox burgheze: sabotarea sistematică a ideii cooperatiste, (ideie care cu voia d-lui Şeicaru are la bază generoase principii socializante), desvoltarea în detrimentul obştesc şi cu ajutorul avuţiei publice şi a bugetului a unui sincer monopol privat etc. Cu un cuvânt poporul românesc se va învârti frumos în loc.

Totuş această tentativă de uniformizare politică care şterge în interesul oligarhiei bancare orice linie de demarcaţia precisă între programe, sper că nu va avea succes.

In ceiace priveşte situaţia d-lui Şeicaru în calitate de consumat gazetar, în complexul acestor probleme, noi credem că nebuloasele D-sale discuţii, au o precisă origină comună: lăptoasa şi incerta D-sale independenţă!

Credem de asemenea, că după atâta risipă de vorbă a venit vremea să ia o atitudine precisă. Gazetarul care nu este apărătorul unui crez sincer şi clar manifestat, nu este decât un negustor de vorbe sterpe.

Echivocul este fructul copt al oportunismului şi laşităţii. Am urît în totdeauna filozofia cameleonului.

Petre Ţuţea.

„Naţiunea".

Calomniilor ordinare şi inepţiilor proferate de mica bandă de decrepiţi morali şi cretini cerebrali, vom răspunde cum se cuvine în numărul viitor.

Defaimatorii.

Evenimentele dela Lupeni au dat naştere celor mai fantastice relatări prin presă, aşa ca cetăţeanul buimăcit se întreabă cu drept cuvânt: unde se termină minciuna şi unde începe adevărul. Reportagiile chilometrice, produs al imaginaţiei bolnăvicioase şi sălbăticite, ticluite cu afirmaţiuni cari fixează minciuna, calomnia şi reavoinţa, au zăpăcit complect opinia publică. Cine a citit comunicările ziarelor minoritare asupra tragicului eveniment dela Lupeni, a trebuit să constate însă stupefiat, că obrăznicia unor venetici şi toleraţi în această ţară, a întrecut de mult măsura permisă şi că e cazul să fie treziţi la realitate. Când unul din aceşti indivizi care a fost la faţa locului, primeşte lămuriri precise dela o persoană oficială şi totuşi redă întâmplările bazat numai pe spusele unui muncitor minoritar „bătrân şi cinstit", desfigurând complectamente adevărul, şi absolut, contra convingerii iui, aceasta înseamnă, că veneticii şi toleraţii aceştia din solda presei minoritare au o menire şi un scop precis: defăimarea a tot ce este românesc.

Mercenarii aceştia ai condeiului, minoritar văzând că până astăzi n'a fost încă condamnat nici un singur ziarist minoritar pentru delicte de defaimare a ţării, au prins curaj şi devin din ce în ce mai temerari, tot mai obraznici. Atitudinea şovinistă a ziarelor minoritare este opera acestor mercenari. Nimic nu este bun ce-i românesc, totul se bagatelizează sau se umflă, după cum dictează interesele stăpânilor de aci şi dela Budapesta.

Intr'un timp era vorba că aceşti indezirabili vor pleca la Budapesta unde guvernul maghiar le-ar fi rezervat posturi înalte. Din nefericire, aceşti semănători de ură n'au plecat! Se vede, că interesele stăpânilor sunt servite mai bine prin opera de denigrare desvoltată în România prea tolerantă, zi de zi, aci şi pretutindeni. Din cel mai însemnat fleac se face o tragedie a poporului maghiar şi nu peste mult ne vom trezi că

pentru orice nenorocire a vre-unui minoritar, inclusiv constipația, se va apela la Liga Națiunilor. E curată batjocură ce fac acești apostoli ai învrăjbirei și pentru țară și pentru minoritatea respectivă.

Cu ocazia anchetelor ce au făcut-o la Lupeni, acești pierdevară au depășit limita bunei cuviințe și în mod iresponzabil au adus grave înjurii armatei, magistraturei și în general autorităților românești. Anumite ziare au afirmat că armata, jandarmeria, comandanții acestor unități procurorul și prefectul județului au chefuit toată noaptea și că au eșit la fața locului și au **acționat în stare de ebreitate.**

Este aceasta o insultă atât de gravă adusă acestor instituțiuni și autorități românești, încât cei vizați și cei chemați sunt datori să acționeze în judecată pe debitorii calomniilor atât de murdare! Parchetul trebue să se sesizeze numai decât, fără a mai aștepta vre-o intervenție! Magistrații și ofițerii vizați nu pot trece cu vederea insulta a ceasta revoltătoare, ci trebue să ceară satisfacția cuvenită.

Nu mai putem tolera nici un moment dezmățul acesta al presei minoritare și în general al ziarelor obscure cari vor să pescuiască în ape turburi. Cerem cu ultima energie stăvilirea anarhiei minoritare și pedepsirea indivizilor defaimatori ai autorităților românești.

Chemarea.

Aspecte din Haga.

5 Aug. 1929. — Nimic în viața reședinții reginei Wilhelmina nu tradează, că mâine se va deschide una din cele mai importante conferințe de după războiu. Calmul tradițional al populației și spiritul ei disciplinat dă orașului celor o sută de mii de biciclete o atmosferă din cale afară de distinsă. In Binneuhof (parlamentul) însă și mai ales în sala cavalerilor (Ridderzaal) se lucrează cu o febrilitate de nedescris. Am avut ocazia să admir repeziciunea, cu care avansează lucrările. Se instalează zeci de cabine telefonice, se amenajează săli de conversație, pentru ziariști, etc. Biroul de presă mi-a eliberat imediat legitimațiile necesare, cari îmi permit accesul în sanctuarele palatului medieval.

Delegații au și început să sosească. Prima întâlnire franco-germană a și avut loc sub forma unei conversații, despre care lipsesc până în prezent amănuntele. Nu este însă greu de ghicit, care ar fi putut să-i fie subiectul. Germania nu are de data aceasta de a face cu frontul unic al foștilor aliați, și Franța are în mod evident interesul să tatoneze terenul.

Germania consideră — după cum reiese clar din părerile emise de presa ei — alegerea Hagei ca sediu al conferinței ca fiind cel mai bun augur pentru desfășurarea ei. Este acesta un element psihologic important, căci prima oară dela armistițiu încoace Reichul se simte pe picior de egalitate cu Franța.

6 Aug. 1929. — Azi la ora 11 a. m. a avut loc deschiderea solemnă a conferinței în sala parlamentului. Cordoane de poliție și cavalerie țin mulțimea curioșilor la o distanță considerabilă, neacordând întrarea decât delegaților și reprezentanților presei, cărora li s'a rezervat cele două balcoane.

In jurul unei uriașe mese verzi se află delegații. O nervoasă așteptare se reoglindește pe cele mai multe fețe și se împărtășește asistenței din sală. Lovitura de ciocan a premierului olandez produce o liniște desăvârșită în vacarmul ce domnia până atunci. In cuvinte măsurate el salută pe delegați și exprimă speranța, că conferința va contribui la întărirea păcii mondiale. El trece apoi cuvântul dlui Briand, care mulțumește într'un stil de causerie legeră reginei și guvernului țărilor de jos pentru ospitalitatea acordată și îi felicită (ilaritate) de a nu fi direct interesați la lucrările conferinței. Aplauzele lungi sunt brusc întrerupte de ridicarea lui Stressemann. Folosindu-se de limba germană, el părăsește domeniul verbalismului incolor și face aluzii la anumite capitole cu cari conferința va avea să se ocupe. O frază mai ales strârnește interesul general. Stresemann spune că „noi trebue să fim adevărați șefi. Să nu așteptăm ca 99% ale poporului să fie spatele nostru ci să avem curajul să mergem înainte pe calea ce o credem bună". Este de remarcat, că nici o încercare de aplauze n'a tulburat liniștea ce urma discursului. Traducerea în franțuzește și englezește s'a făcut într'o atmosferă de plictiseală penibilă.

A mai vorbit Snowden, ministrul de finanțe al Angliei. La 12½ s'a închis ședința. La ieșirea delegaților, o armată de cinematografiști au filmat diferitele grupuri.

Pentru după amiazi s'a anunțat prima ședință plenară privată.

Aurel Păcurariu

Radio-București

(at) In aceasta epocă de mândră rivalizare a statelor pe toate terenurile civilizației, progresului și a realizărilor științifice, noi în România, obișnuiți cu o izolare pe cât de neexplicabilă, pe atât de dăunătoare, suntem absenți dela toate asemenea manifestări. Facem impresia că ori nu am avea nimic de „exportat" ori că suntem cu mult mai fuduli, decât să ne dimitem la încopciarea noastră în acest concert dintre popoare.

Să luăm cazul cu stațiunile de Radioemisiune. După'războiu această splendidă afirmație a geniului omenesc care s'a dovedit a fi radioul a început să intereseze toate popoarele. Au început să se afirme care de care, împaianjănând în scurt timp întreg văzduhul cu sute și mii de unde, care de care mai variate ca și conținut, limbă și îndeosebi tendință. Marșurile naționale, la cântul cărora cu câți-va ani înainte se azmuțau popoarele una în contra altora, se întâlneau în regiunea înaltă stăpânită de Acel Atotputernic, grăbind de acolo fie care unde era așteptat cu suflet și interes.

Așa am reauzit și noi Românii din România-Mare faimosul „Isten áld meg a magyart" reimprospătând toate suferințele și amintirile negre depe vremea când acest imn era oficial până la Predeal. Așa s'au strecurat la noi cele mai grave insulte, astfel asistă toate elementele centrifugare la orice eveniment din Ungaria „ciuntită", astfel a devenit Budapesta centrul de informație rapidă, centrul de distracție și centrul mărit și dorit al visătorilor. Astfel a devenit Budapesta un fel de Capitală a României transcarpatine.

E vinovată Budapesta singură?

Nu! Izolarea București-ului — și în aceasta privință de restul țării — au creiat pe bunăparte, acele situații cari azi nu ne plac.

Cetim în ziare zi de zi programul stațiunei de radio-emisiune a Bucureștilor, dar el nu ne parvine; căci stațiunea a luat ființă din cel mai regionalist și egoist sentiment, ținând în vedere numai interesele celor câte-va sute de mii de cetățeni ai capitalei, întorcând pur și simplu spatele către restul de 17.000.000 suflete, creiate la fel după tipul și asămânarea lui D-zeu ca și acele din capitală.

Unde să căutăm alinare și mângâere? Ungurii se aranjază, creiând legătura permanentă cu Budapesta.

Dar noi âștialalți?

Să mergem la Liga Națiunilor?...

Le mal du siecle.

Era pe vremea celor mai crâncene lupte dela Marna. Franța își recrutase copiii de 17 ani. Dintr'o fereastră a ministerului marinii de pe place dela Concorde, Poincare privea îngândurat coloanele de marș formate din aceste vlăstare, cari poate nici nu înțelegeau adânca tâlcuire a rostului unui război început pe când ei erau încă în frageda copilărie. Și sub impresia acestui ignorant plocon adus zeului Marte, marele om de stat, cu viziunea clară a zilelor de mâine, a spus-o unei doamne, nu mai puțin emoționată și ea, „ILN'Y A PAS DES ENFANTS" — „nu mai sunt copii".

Blăstămat secol care ai răpit omenirei copilăria! Nefericită omenire care face saltul mortal din leagăn în brațele realităților celor mai desolante și mai descoperite. Deaceia copiii se sinucid, minorele se prostituiază, patimi, cari ar putea fi justificate târziu de tot dupăce viața te-a umilit și ți-a refuzat succese pentru cari ai stăruit și luptat, apar premature, spontane și scelerate.

Omenirea nu se mai recunoaște în urmașii săi. Concepția despre viața a nouei generații pare bolșevizată și răsvrătită în fața tuturor idolilor pe cari și i-a creiat omul de ieri. Tatăl nu-și cunoaște copilul iar copilul reproșează părintelui cele mai tăinuite momente cari s-au repercutat asupra lui. Ceiace era virtute pentru cei de ieri, pentru cei de astăzi este „o poveste care nu-i mai adoarme".

Unde ne vom opri? sau poate din acest conflict care desrădăcinează ne vom alege cu o nouă morală? Dar morala e unică și limitativă. Bunul simț, care-ți aduce acel roz pe obraz în numele conștiinței, reacționează de multe ori cu preciziunea unei mișcări reflexe. Prin urmare asistăm la o distrugere, la o dărâmare.

Răul grasează și la noi luându-și victimele de unde le găsește. El e semnalat pretudindeni cu strigăte de alarmă. „Viitorul neamului e în pericol"... „Asistăm la sinuciderea unei generații".. „Orașul mare pervertește caracterele tineretului"... etc. etc.

Afirmații de felul acesta am putea spicui cu noianul din coloanele presei.

Dar unde e reacționarea metodică și pricepută în fața acestui flagel „la modă"? Unde e inițiativa particulară sau cea oficială? Unde sunt școlile, biserica, unde e statul, unde sunt oamenii de bine?

Oh! iarăși guvernul, guvernul dela care așteptăm de multe ori lucruri cari trec peste puterile omenești, el pare și în aceasta subtilă, vitală și extrem de multilaterală problemă, singură scăpare. Dela el așteptăm o coordonare și un sistem de acțiune. Lui îi cerem și acel elan tineresc, desinteresat și antrenant care să electrizeze și cele mai apatice voinți. La noi inițiativa particulară pare paralizată.

Prima etapă a guvernării naț. țăr. s'a încheiat în mijloculropotului de aplauze al reprezentanților națiunei, iar națiunea însăși, cu respirația oprită pentru câteva momente și cu ochii înlăcrimați, a acceptat fără să cârtească noui jertfe și sarcini nădăjduind zilele mai bune, cari le vor ajunge cu adevărat poate numai copiii ei.

Dați-ne deci posibilitatea copilăriei pentru aceia pe cari îi voim cu adevărat fericiți. Începeți mișcarea de asistență socială pentru moralizarea și educare. Faceți legi, legi aspre și radicale a căror aplicare să fie riguroasă. Puneți pedeapsa de moarte pe capul aceluia care distramă visurile copilăriei, sau atrofiează și corupe avântul adoles- centului.

Dl președinte al conziliului, Iuliu Maniu, a motivat admirabil pentruce direcțiunea teatrelor și cinematografelor trebuie să rămână la ministerul sănătății.

Dați-ne nouă — cari ne adresăm opinei publice prin acest organ tineresc — posibilitatea ca precum odinioară isralitenii scăpați din robia Egiptului să strigăm, văzând renașterea duhului dătător de viață curată nouii generații: „Dumnezeul părinților noștrii bine ești cuvântat".

I. Sălăgianu.

Pohod na Sibir sau triumful tâlharilor organizați.

Este vorba de cazul Moga. O întâmplare diversă pentru o simandicoasă excelență, dar profund semnificativă pentru noi, care căutăm întotdeauna să dăm un senz moral principiilor democratice. Cine este Dumitru Moga? Este un om cinstit, demn, curagios, care are 5 copii de școală și pe deasupra fanatic luptător al partidului dela cârmă. Este seismograful moral al „Căilor Ferate din Ardeal", fapt perfect demonstrat printr'o neîntrecută abilitate de detectiv al moralei, ultragiată de niște trântori care s'au înfipt ca niște paraziți împuțiți în averea statului croindu-și cu o diabolică metodă aderențe în întreaga organizație de stat. Ce-a făcut Moga, de este astăzi expediat ca un lepros la Nistru? Să enumerăm:

1. A descoperit fraudele nemai pomenite ale tâlharului Colțescu.

2. A întreținut o campanie dârză de pedepsire a vinovaților, dintre cari 9 inși sunt condamnați de justiție, unul a fugit în America, alții sunt la Parchet, în nucleul dela Timișoara se operează arestări, iar restul trăiesc neturburați de degetul răzbunării divine ocrotiți fiind de o mână nevăzută dar binefăcătoare. Pentru toate acestea cauza lui Moga este de azi înainte cauza noastră, a celor care am clădit Albaiulia de ieri cutreerând satele Ardealului. Avem garanția cuvântului dat de conducători marcanți ai partidului, pentru a repara această strigătoare nedreptate, prin readucerea sa la Cluj, adevăratul său post de observație. Credem că dl Vidrighin se va sesiza de realitate descotorosindu-se de mafia liberală care sabotează sistematic opera de restaurație a căilor ferate și întrebuințează buna sa credință ca instrument de retorsiune politică. Dl director general a binevoit să pronunțe în fața a doi martori o formulă de tristă răzbunare politică, un ecou al ocultei șoptitoare: „Nici în cârji nu-l voi aduce înapoi din Basarabia".

Admirabilă recompensă pentru sacrificiile unui om desinteresat, purificator de moravuri fanariote.

Credem că a trecut perioada guvernărilor din opoziție, iar mâna noastră forte va putea debloca calea pentru realizarea marilor înfăptuiri naționalțărăniste. (Nu este vorba de blocarea liniei Brașov—Oradia, pentrucă aceasta are un rost economic mult mai adânc: de a împiedeca transporturile normale în perioada de valorificare a produselor noastre agricole).

Strânge chinga dle Vidrighin!

Pentru dl ministru al Sănătății și Ocrotirilor Sociale.

Invalizii...

Cu ocazia vizitelor noastre prin sate, cu intenția de a lămuri pe deoparte țărănimea noastră, iar de altă parte pentru a ne informa la fața locului despre feliul cum se resfrânge la sate acțiune a guvernantă a partidului nostru, ni se aduc la cunoștință și câteva din plângerile lor întemeiate.

Astfel invalizii, orfanii și văduvele de război ne roagă sâ intervenim la cei în drept spre a li se lichida *la timp* neînsemnatele sume de ajutor lunar — de câte 40—50 Lei, — cu care societatea omenească înțelege să recompenseze jertfa lor trupească pentru binele comunității din care fac parte.

Noi interpretăm jalba lor și pe această cale, adăugând rugămintei lor și rugămintea noastră a tinerilor din partidul național-țărănesc: să se facă tot posibilul ca ajutoarele actuale, moștenite

(Continuarea pe pagina III-a jos)

Acapararea congreselor.

Credem că e perfect cunoscut, de toţi, stilul mare în care înţelege Ungaria să desfăşoare flamura propagandei în profitul ei şi în detrimentul altor state. Am amintit şi cu altă ocazie, că se pune în serviciul idealului urmărit, toate mijloacele eficiente, fie umane sau barbare, cavalereşti sau necavalereşti cinstite sau necinstite. Nu ţin cont de nimic, orbiţi fiind de lumina viitorului trandafiriu pe care-l aşteaptă ca un rezultat firesc al propagandei desmăţate, dar cu efect. E vie în mintea cititorului, falsificările murdare, gatharienele afaceri, iar mai nou, ca o dovadă că blăstămăţiile sunt înăscute în acel neam, sunt noile falsificări de dinari descoperite de curând, prin care a fost păgubit simţitor statul sârbesc.

De data aceasta, vom asista şi la cudatul spectacol al aservirii congreselor internaţionale, cu scopul de a contribui în mod indirect la propaganda ungurească. Vom vedea îndată exactitatea aserţiunilor prezente. Dacă eşim din sfera prezentului, aruncându-ne privirea în trecutul nu prea îndepărtat, vom observa cu puţină greutate, că dela războiul cel mare încoace, majoritatea congreselor internaţionale au fost ţinute în Ungaria. Ciudăţenia aceasta, care în luna şi anul acesta a devenit flagrantă, e lesne de pătruns, dacă ne gândim la ideile meschine ce mistuie creerul sernil al Ungariei de după războiu.

Budapesta, a devenit un fel de Geneva, Haga, a congreselor internaţionale. Care o forţa ocultă care atrage popoarele spre Budapesta? Banul!! Căci banul e unealta dracului şi minunate lucruri se mai pot face cu el. Iar Ungaria, e darnică, consumându-şi toată vlaga bugetelor numai cu armata şi propaganda iredentistă. E bine să se ştie, de toţi, că are editate până în prezent 400 volume, cuprinzând focul unguresc, adecă pacifismul deşanţat impregnat cu idealul revizuirii tratatelor.

Să fim sinceri: oare noi, câte volume de propagandă avem? Şi din câte avem, câte sunt româneşti?

Să nu uităm că propaganda e un lucru mare dar şi mai mare să o ştii face. Ungaria a prins binişor metoda!

Iată că şi congresele, în mod indirect îi stau în ajutor. Pentra elucidarea chestiunii, vom arăta câteva din congresele internaţionale cari se vor ţinea în luna aceasta la Budapesta.

In 2 August, s'a deschis congresul internaţional al esperantiştilor. care va dura până la 7 a lunii. Congresul studenţesc internaţional a început la 10 şi va dura până la 24, când apoi, congresiştii studenţii idealişti, din toate colţurile lumii, vor putea să se înapoieze în patriile lor, profeţând mai departe adevărul unguresc, primit de ei ca exact, netrăgând la îndoială buna credinţă ungurească.

Suntem curioşi de finalul acestui congres. Dar nu va fi pentru noi mare surpriză, cetind în ziare, manifestaţiunile românofobe, executate la momentul oportun. Noi ne cunoaştem vecinii, dar nu reacţionăm.

In momentul când scriem aceste rânduri, aflăm din ziare, că studenţimea română nu şi-a trimis delegaţi oficioşi. S'au dus câţi-va studenţi, fiind însă simpli spectatori, neavând nici o misiune specială. Şi bine a făcut studenţimeu română că s'a abţinut. Căci altfel ce s'ar fi întâmplat? După ce iar fi purtat arătându-le frumuseţile Ungariei, încheind reclama printr'o delicioasă plimbare cu barca pe leneoasele valuri ale lacului Balaton, i-ar fi sfidat lovindu-i în sentimentul naţional, prin arderea tămâiei revizioniste exprimată prin sacrosanta formulă „nem, nem soha"!!

Să nu uităm că şi de data aceasta Ungaria a nimerit-o. La congres, după ştirile aflate, vor participa, vre-o 3000—4000 studenţi.

Efectul va fi mare!! Căci tineretul idealist, senzibil, lesne va înregistra suspinele crocodiliene ale ungurilor animaţi şi nu vor fi puţini aceia cari ar îmbrăţişa cauza ungurească propagând-o.

Credem că considerentele acestea de oportunitate aruncă destulă lumină asupra goanei de acaparare a congreselor. Să lăsăm însă să se dapene mai departe ghemul congreselor actuale. Congresului studenţesc internaţional, îi va urma, congresul internaţional organizat de Asociaţia catolicilor unguri, având ca temă, chestiunea politicei poputaţiei mondiale.

Se aude că vor participa la acest congres, şi patru episcopi din America, în afară de numeroasele somităţi şi inalte feţe bisericeşti din Europa şi alte părţi.

Va urma expoziţia horticolă, însoţită de o mare excursie făcută de toţi grădinarii participanţi. Alt eveniment în aceiaş lună: concursul internaţional de „Sah" ţinut tot la Budapesta. Dar cununa tuturor evenimentelor de mare turaţie propagandistă o va forma, fără doar şi poate — congresul ungurilor din toate colţurile lumii ţinut în săptămâna Sf. Ştefan. Şi nu vor zăbovi, adunându-se mulţi, mulţi de toţi, căci durerea e mare şi credinţa într'un viitor trandafiriu e tare. Va fi solemn prilej, de răsuflarea turbată. Adunaţi sub statua sfântului, sub care acum un deceniu armatele române dădeau de mâncare nenorocitelor victime a lui Bela Kun, deteroarea căruia îi scăpase, vor cere acum cu pumnii încleştaţi: reviziunea, sau exterminarea, acelora cari numai bine le-a făcut.

Dar dela cavalerii Sf. Ştefan, medievali, spadasini şi falsificatori ai tuturor monedelor revalorizate, am putea oare pretinde recunoştinţă?

Josif Pogăceanu.

Muncitorimea din România.

Să fim sinceri. Am avut nevoe de tragedia dela Lupeni pentru a observa existenţa neremarcată a unei mare probleme de stat, existenţa unei probleme grav neglijată, ba chiar ignorată de toţi: problema sutelor de mii de nenorociţi, definiţi prin colectivul simplu de muncitori.

Muncitorimea din România graţie spiritului advers care i-a guvernat până mai ieri, spiritului eminamente capitalist al partidului şi guvernelor liberale, a fost scufundată într'o neagră mizerie, până suferinţele lor au întrecut orice imaginaţie omenească.

Şi dacă muncitorimea n'a avut parte, decât de foarte puţine bucurii în ţara românească, în Valea-Jiului, ei au uitat chiar şi noţiunea binelui. — Tratamentul brutal cu care conducerea liberală i-a exploatat ani dearândul, nu putea duce la alt desnodământ, decât acela al cărui tragedie a avut harul să pună pe tapet problema lor, în toată goliciunea ei înspăimântătoare, furnizând în acela-şi timp şi proba că în lupta lor pentru pâinea de toate zilele muncitorimea neavând, ce pierde, odatăce nu aveau nimic, nu se dau înapoi dela nimic. Dar dacă interesele partidului liberal pretind ca truda şi sudorile scheletelor ambulante depe Valea-Jiului să fie transformate exclusiv în aur şi argint pentru Banca Românească şi nu şi în pâine, şi medicament pentru nenorocitul care-i scormoneşte bogăţia, n'au decât să încerce să o facă, dar girul statului românesc nu-l va avea, cât timp î-l vom reprezenta noi.

Partidul naţional-ţărănesc şi azi ca'n opoziţie este o unitate, cu interese colective bine precizate, este unu şi azi căci în cadrele lui nu există miniştrii reprezentând alte interese ca acele ale partidului, care sunt şi ale ţării nu există nici un gradat politic, putând exercita o schimonosire şi denaturare a programului partidului nostru.

Alinarea suferinţelor celor săraci şi apăsaţi a fost un punct de căpetenie în programul nostru de guvernare.

Dar să recunoaştem, promiţând, pocăirea noastră, că delicateţa şi legalismul câte odată puţin înţeles de noi, cu care unii membri ai guvernului tratează pe acei liberali şi averescani, cari au dus ţara aceasta aproape de stingere lentă prin complectă desorganizare şi sărăcire, nu era pentru oameni cu inime negre ca şi ale lor, nu e pentru oameni cari nu s'au ruşinat de nimic, pentru a-şi putea face doldora burţile şi pungile lor. Dacă unii membrii ai guvernului ar fi aplicat sistemul „forte" faţă de ceice au impins timp de zece ani prin sisteme adevărat liberale pe nenorociţii lor de muncitori la acte disperate ca cele din 5—6 August la Lupeni, atunci problema muncitorească ar fi eşit mai de mult la suprafaţa actualităţii fără acele 25 de cosciuguri, care vor vesti mult timp finalul unei mizerii de zece ani.

Şi ceeace s'a petrecut la Lupeni se petrece şi azi, aproape pe nevăzute la cele mai multe intreprinderi, unde dispoziţiile autorităţilor, care apără muncitorimea ori se răscumpără încă „în faşie" ori se exoperează suspendarea ei, prin fel şi fel de presiuni.

In Italia înainte de venirea lui Mussolini, capitalismul îşi făcea de cap, în dauna elementului muncitoresc; în acela-şi timp îşi făcea de cap muncitorimea din Rusia stăpână pe viaţa de stat în dauna capitalismului; ruşii au dat înapoi cu timpul, reintregrând parţial pe capitalişti în drepturile lor anterioare, făcându-i părtaşi la intreprinderile lor. Mussolini a mers în programul său cu un pas înainte, făcându-i un fel de părtaşi pe muncitorii fabricilor îmblânzând nesaţul capitalist. Cele două curente extremiste şi opuse, curente de masse ambele, au dat mână, întâlnindu-se pe acela-şi teren al cointeresărei muncitorilor la intreprinderea la care lucrează, *pornind pe căi diverse, şi ajungând la acela-şi ţel; Ruşii cu câte-va milioane de vieţi omeneşti jertfite, italienii cu o jertfă disparent de mici, mai mult pe baza spiritului prevăzător al Ducelui lor.*

Şi noi de ce n'am putea profita de aici ceva? *Cel puţin acum după Lupeni!* **Acum când avem numai 25 morţi.** *Nu e nevoe să realizăm totul dintr'o dată, căci nici nu s'ar putea dar cel puţin să pornim la drum. Când muncitorimea noastră va vedea că partidul nostru a plecat cu gând serios la drumul resolvirei în mod radical a problemelor muncitoreşti, ei nu vor fi neastâmpăraţi, nu vor fi neîncrezători în acţiunea noastră salvatoare, şi sigur că prin munca şi aprecierile sforţărilor noastre vor deveni mai buni cetăţeni ca mulţi intelectuali, vânători de interese imediate.*

Problema muncitorească este de o acută actualitate, rezolvirea ei prin înfiinţarea unui comisariat nu pare ideia cea mai norocoasă şi cu acele-aşi sorţi de stingere a suferinţelor, neajunsurilor şi greutăţilor muncitoreşti, ca punerea în aplicare, treptată, a realizărilor practice din Apus.

Dar să o facem fără şovăire, opoziţia partidelor capitaliste din ţară, să ne fie cel mai îmbărbătător stimulent.

„Pentru cei mulţi şi oropsiţi", *căci aşa am pornit şi la luptă acum câţi-va ani.*

a. t. m.

Chemarea şi voinicii.

E încă în mintea tuturor atitudinea partidelor din opoziţie în ce priveşte organizarea tineretului ţărănesc în roate de voinici. Acei cari nu coborau în mijlocul poporului decât pentru a-i cere votul pe care nu-l primeau de drept nici odată ci numai de fapt, furândul, aceia au rămas stupefiaţi când au prins cu urechea formula democratică a dlui Iuliu Maniu spre sate!

Intr'adevăr spre sate, căci ţara ne este o ţară de sate cu 85% populaţie sătească. Acest minunat capital biologic trebuie organizat contra proconsulilor de ieri, arendaşi nevolnici ai neamului nostru. De aceea, consecvent programului său, partidul naţional-ţărănesc, prin chemăriştii din Cluj, a început organizarea roatelor de voinici pe întreaga ţară. E un capitol nou al vieţii noastre politice pe care mintea optuză a marelui Lama dela Mihăieşti nu îl poate pricepe, dar care se înfăptuieşte treptat, zi cu zi, în chiuiturile de tinerească însufleţire şi de sincere mărturisiri de credinţe politice, făcute de aceia cari mâine chiar vor fi chemaţi să trimită delegaţi fireşti în Parlamentul Ţării.

S'ar putea ridica obiecţiunea că politicianismul e o plagă a veacului nostru de care tineretul trebuia să rămână departe. Protestăm energic! Democratismul adevărat nu poatee cere dela popor ignoranţă. Intr'o ţară unde ţăranului harnic şi curagios i s'a dat votul universal, trebuia să i se facă şi o educaţie în acest sens pentruca acesta să fie în mâinile lui o adevărată armă de luptă pentru câştigarea şi permanentizarea drepturilor sale şi nu o ficţiune. Când educaţia politică a poporului va tinde spre desăvârşire şi când guvernele vor trăi nu prin forţe oculte şi nici prin sclipitoare baionete de jandarmi, ci vor depinde de programul lor de lucru, ca în Anglia, şi de votul sincer exprimat, — abia atunci vom putea aprecia roadele marilor reforme democratice, înfăptuite după răsboiul cel mare. Dar ce departe suntem de această utopie a democratismul nostru! Zece ani de zile oligarhi-bancari, deţinători de mari industrii, au cabarît la intervale cât mai distanţate în noroiul satelor, arzând smirnă pentru democraţie. Ce înţelegeau aceşti boieri, aceşti demenţi politici, din sufletul şi din nevoile ţăranului? Nimic! Ciuperci parazite, nici nu puteau să înţeleagă deoarece luptând pentru ţărănime ar fi luptat contra intereselor lor, cari toate îşi au înfipte rădăcinile în ogorul ţăranului, amanetat băncilor lor pentru minuscule şi ineficace împrumuturi sumsaricesti. Atunci care a fost rostul democratismului lor? Aceşti boieri demonetizaţi de „vitregia vremurilor" dece nu s'au organizat într'un partid conservator, dece au arborat doctrina liberalismului politic, de pe uma căruia au beneficiat un pumn de hoţi pe cari îi poţi număra pe degete! Dece? Cine va răspunde va trebui să facă apologia fătărniciei celei mai hidoase, căci aristocraţii noştri, deposedaţi de moşiile lor, sau prezentat ţării în două posturi: pe de o parte democratism fătarnic la sate, iar pe de altă parte jefuirea Statului în profitul lor. Astfel ocnaşul Fălcoianu şi-a refăcut în doi ani averea împărţită prin lege ţăranilor, iar pe dl Tancred Constantinescu întrucât îl supără deposedarea de vre-o eventuală moşie când astăzi datorită faptului că un deceniu a dirijat toate comenzile noastre de furnituri în străinătate, e cel mai bogat om din România Mare?!

Deaceea tineretul chemărist e mândru de misiunea lui. In satele pe unde trecem, dela mic până la mare vin să ne asculte cuvântul şi sub piepturile arse de soare şi învârtoşate de asprimea muncii rustice vedem clocotind energia creatoare de mâine.

Adevăratul democratism va începe la noi numai atunci când organizarea roatelor de voinici va fi desăvârşită!

Şi astfel fiecare zi vă aduce o surpriză, care vă limitează sfera de acţiune haiducească. Purificarea purgatorică a poporului progresează puternic.

Vi se pare că mergem încet? Aveţi puţină răbdare onorabililor! **D. C.**

(Continuarea de pe pagina II-a)

dela un regim maşter nu numai pentru ei, ci şi pentru ţara întreagă, să fie transformate din ficţiune, ce sunt, în realităţi.

Invalizii, orfanii de războiu şi văduvele eroilor noştri, trebue să se convingă că ei se bucură de toată solicitudinea noastră, şi că aceasta o ştim dovedi şi prin fapte.

Mulţumită publică

Ţinem să ne exprimăm şi pe aceasta cale cele mai vii mulţumiri ale noastre dlui Prof. univ. Dr. Iacobovici senatorul Universităţi din Cluj pentru gestul nobil al Dsale de a-şi răscumpăra abonamentul la ziarul „Chemarea" cu lei 2000.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

România şi Imperialismul.

România este un stat imperialist la orientul Europei. (Budapesti Hirlap).

Intr'un articol precedent arătam că politica externă a României trebuie să fie de-o deosebită prudenţă. Inconjurată din trei părţi de duşmani, ţara noastră trebuie să evite orice conflict cu puterile limitrofe iar dacă aceasta ar deveni vreodată o imposibilitate, ea trebuie să urmeze căile paşnice cari duc spre Geneva sau spre alte tribunale internaţionale. Aceasta cu atât mai mult cu cât avem nevoie de-o epocă de pace cât mai îndelungată. Realizatoare a idealurilor noastre de veacuri, generaţia actuală trebuie să se gândească întâi de toate la găsirea coeziunei necesare topirei într'un tot armane şi unitar al provinciilor şi la înlăturarea asperităţilor cari încă perzistă în ciuda celor zece ani de stăpânire românească.

Dincolo de graniţele statornicite prin tratatele de pace, în virtutea principiului autodeterminărei al americanului Wilson, — poporul român se întinde până departe. Şi totuşi România nu poate urma o politică imperialistă căci această atitudine, deşi s'ar putea poate justifica, nu e nici oportună nici în spiritul vremii. Ce foloase am trage dintr'o desmăţată propagandă sistem Betlen prin care am revindeca restul de pământ românesc rămas în mână streină? Şi totuşi, slavă Domnului am avea ce revindecă. Ce-l neconvins încă de acest adevăr să se trudească să descifreze o hartă. Dincolo de linia convenţională care şerpuie în şesul Tisei şi care intră în unghiuri ascuţite în trupul ţării noastre, în dreptul Aradului şi a Orăzii-Mari, spre a satisface principiul wilsonian, aceste oraşe fiind în 1919 complect maghiarizate, — dincolo, au rămas puzderie de sate româneşti ai caror locuitori nu o duc deloc mai bine ca pe timpul lui Horea, Banatul sârbesc deasemenea e o provincie românească iar limba românească e vorbită până dincolo de culmile cernite ale munţilor Balcani şi până în stepa fără de margini a Uniunei Sovietice.

Evident că aceşti fraţi ai noştri nu pot fi uitaţi de noi şi mai ales de oficialitatea noastră. Suntem o ţară mare şi puternică: a şaptea în Europa. Intervenirile noastre, când e vorba să ne apărăm fraţii rămaşi sub vitregia stăpânirei streine, trebuiesc să fie concise, energice dar diplomatice. Căci repetăm: nu e vremea atitudinilor de cocoşi ofensaţi şi nici a provocărilor ci a refacerii interne sub toate raporturilor. Munca ce trebuie s'o presteze generaţia actuală e o muncă titanică. Acum e timpul să dăm dovadă de minunatele calităţi ale neamului nostru de cari gem până şi abecedarele căci dacă nici acum nu vom putea găsi ritmul necesar desvoltării noastre că popor, care să ne justifice pretenţie de-a intra în concertul marilor state europene, atunci vom avea în spate blăstemul generaţiilor ce va să vină şi soarta popoarelor cari n'au putut scrie nici o pagină în cartea de aur a istoriei universale.

Gama refacerilor ce trebuie să le înfăptuim e infinită. Cunoaştem cu toţii necesitatea aşezării Statului pe altă temelie, cea de până acum dovedindu-se şubredă pentru a suporta România întregită, — dar atenţie conducătorilor noştrii trebuie să se aţintească argustic asupra armatei.

O fi Geneva cetatea păcii şi monsieur Briand avocatul ei dar instinctele omului nu le pot transforma omerice declaraţii platonice de pace ci o lungă înşiruire de ani, plini de muncă intensă şi producătoare. Acesta ar fi dezideratul păcii perpetue. Dar el pareca va rămânea încă mult timp o utopie. Formule „si vis pacem..." etc. nu e încă demonetizată. Deaceea repetăm. Să apreciem cum se cuvine forţa armată şi în special arma viitorului, aviaţia.

Intr'adevăr viitorul războiu se va da în slava cerului aşa după cum vestea Apocalipsul. Că este aşa să citim literatura de războiu din ultimii ani, să cercetăm budgetele statelor şi vom observa atunci marile sume alocate aviaţiei cari sunt supuse unui matematic crescendo; iar construirea febrilă de avioane a inimosului Balbo, prietenul Ducelui, a lui Stalin, sau încercările eroice ale D-rului Eckenner să ne servească de pildă.

In chestia inarmării, cel puţin la nivelul celorlalte state ale Antantei, nu putem admite nici o concesiune. Situaţi din 1916 nu se mai poate repeta. Preferăm să nu mai purtăm haine făcute din stofă englezească; să nu ne mai spălăm dinţii cu perii co-hi-nor; să purtăm ghete de toval în loc de stilizaţi pantofi de lac; să nu ne mai petrecem timpul liber în preajma femeilor pudrate cu tocalonadele inutile ale industriei franceze şi îmbrăcate în mătase fraise de Lion, prefera să uităm chiar şi greşelile financiară ale Dlui Vintilă Brătianu, dar generaţia ce se ridică nu poate admite să se neglijeze apărarea noastră naţională, aşa cum s'a neglijat până acum, ci ea trebue puternic intărită, pentruca ţapi ispăritori să nu cădem chiar noi. Iar pentru aceasta trebuiesc trei mari lucruri, bani, bani şi iar bani pe cari actualii guvernanţi vor trebui să-i găsească chiar dacă ar fi să recurgă la mijloace neuzitate până acum.

Memento. Nu cerem o forţă inarmată în vederea nici unei aventuri imperialiste ci o armată care să ne permită să realizăm, sub umbra păcii, programul de refacere dictat de împrejurări spre a ne putea ridica astfel la rangul de mare putere economică în orientul eurasiatic.

Aceasta ne este pretenţia!

Suntem în contradicţie cu spiritul dela Geneva?

Credem că nu!

Drăuşan Corneliu.

Pentru dl diriginte al Postei din Uioara

S'a scris de multe ori în gazete, despre anumite maniere ale funcţionarilor noştri, cari compromit atât buna reputaţie a serviciilor noastre publice cât şi prestigiul statului nostru. *Există încă la noi mulţi funcţionari, în care sburdă un temperament absurd de satrapi,* cari nu ştiu cum să se poarte cu publicul din al cărui buzunar trăiesc. Există atât la centru cât şi în provincie o *anumită atitudine de obrâsnicie* pe cari diverşi funcţionari o adoptă în relaţiile lor de servire a cetăţenilor.

Semnalăm azi un caz tipic. E vorba de **Posta** din Uioara, unde un oarecare conţopist cu câteva clase primare, **Mareş,** sfidează de ani de zile publicul care i se adresează cu vre-o cerere justă. Am fost zilele trecute chiar noi, victima *unui tratament obraznic,* al acestui prost şi nemanierat Mareş, despre care se plânge toată lumea din Uioara.

Cerem dlui diriginte Ştefănescu să aplice cuvenita corecţie individului care compromite bunul nume al Postei din Uioara. Altfel vom reveni.

B.

Anunţ.

Domnii licenţiaţi în drept din Ardeal şi Banat cari doresc a intra în serviciul Poliţiei, pot să-şi depună cererile până la data de 10 Sept. a. c. la Inspectoratul Regional de Poliţie Cluj.

Pe marginea reformei administrative.

Descentralizarea şi suveranitatea naţională

Reiau sub un alt aspect însemnătatea pe care o prezintă reforma administrativă, pentru întregul nostru angrenaj statul. Intr'un articol precedent am subliniat categoric *antinomia* care există între *centralizare* şi *democraţie,* noţiuni cari aşezate cap în cap se repudiază constant. Cealaltă faţadă a problemei este desigur arătarea raportului de insolubilă consistenţă între *descentralizare* şi *ideea de suveranitate naţională.*

Căci, după cum am spus şi în articolul „Centralizarea împotriva democraţiei" — principiul suveranităţii naţionale în forma lui efectiv energetică nu poate exista decât într'un regim eminamente democratic. Care presupune în acelaş timp un regim administrativ descentralizator, în care puterea de a comanda a unei naţiuni să nu fie confiscată în mâinile unei clase infime de uzurpatori.

Problema clar pusă, apare din primul moment mai mult decât logică.

De ce? Fiindcă centralizarea s'a dovedit că e împotriva democraţiei prin urmare şi a suveranităţii naţionale.

Deci *suveranitatea naţională* ca cheie de boltă a aproape tuturor statelor moderne, presupune în acelaş timp ca la temelia statului să existe şi un regim administrativ al cărui principiu să fie *descentralizarea.*

Numai descentralizarea sprijineşte şi întăreşte vizibil suveranitatea naţională. Numai ea, o face să existe în mod practic şi real.

Câteva lucruri smulse din experienţa ultimei decade politice vor lămuri şi mai mult problema.

— Se ştie că partidul liberal pentru a-şi putea asigura un primat în politica noastră internă, a trebuit ca întreg aparatul legislativ să-l transforme în armă de protecţie a intereselor sale.

Aşa legea administrativă liberală a trebuit prin concepţie să fie *centralistă,* pentrucă numai aşa *suveranitatea naţională* a putut fi redusă la nimic în alegerile tâlhăreşti ale guţătăţăreştilor şi davidoglilor.

In Constituţie principiul suveranităţii nationale era perfect garantat. Ba mai mult pe el s'a clădit toată osatura statală a României-Mai. Dar aceasta numai **în teorie.** Căci de fapt *suveranitatea naţională* n'a existat.

De ce? Pentrucă, pur şi simplu, n'a fost respectat sufragiul universal. Mai bine zis libertatea dreptului de vot. *Or, buletinul de vot nu este decât forma cea mai puternică prin care cetăţeanul îşi exercită efectiv fărâma de suveranitate naţională ce îi este încredinţată,* prin însuşi faptul că este părtaş la toate sarcinile şi drepturile organizaţiei de stat.

Confiscându-se şi furându-se urnele, bătându-se şi împiedecând cetăţenii dela alegeri s'a compromis şi s'a anihilat însăşi suveranitatea naţională. Adecă *voinţa poporului.* Şi aceasta s'a făcut în primul rând cu ajutorul administraţiei centraliste, Care prin însuşi faptul că a fost *centralistă* a fost şi abuzivă şi distrugătoare.

— Centralizarea acumulând ilogic şi injust voinţa de a comanda (imperium) a naţiunii în mâinile unei clase bancare şi mai ales biurocratice, a compromis — aşadar — însăşi ideea de suveranitate naţională.

Noua lege administrativă zdrobind cuibul de satrapi din ministere sau reducând crâncen puterea lor fără limite şi aşezând orânduirea administrativă pe noui baze, *mai largi şi mai democratice,* **întăreşte suveranitatea naţională.**

Mai bine zis, *intâi o reabilitează* — căci liberalii au zădărnicit-o şi compromis-o — şi în acelaş timp o a doua consecinţă, *o întăreşte şi o decretează ca suprema lege a statului.* Aşa cum de fapt şi trebuie să fie în orice stat constituţional care a consacrat principiul că „toate puterile emană dela naţiune".

Concluzia? *Centralizarea e împotriva democraţiei. Centralizarea e împotriva suveranităţii naţionale.*

Descentralizarea, fiind antipodul centralizării *întăreşte democraţia şi suveranitatea naţională* printr'un ajutor reciproc în vederea aceluiaş obiectiv comun: occidentalizarea politică a României-Mari.

Bazil Gruia.

Scrisori dela Redacţie.

Rubrică permanentă condusă de redactorul nostru special Tutankamen.

Dl George-Escu com. Fabrica jud. Chibrituri. Eu cred că viforul a trecut. Tovărăşia bună ce aţi făcut v,a prins bine. Era şi logic! oricum mâna ocrotitoare alor doi deputaţi şi mai ales guvernamentali? trebuie să aibe echou. Eu în locul Dsale a-şi concedia pe toţi funcţionarii din trecut (cum aţi făcut cu Centea) şi m'aşi mai înţovărăşii cu căţi toţi şi apoi ai naibei să fie toţi naţionali-ţărneştii! Pe urmă îi vom împresura pentru bănuiala de incorectitudine nemotivată şi nedovedită. Lăsaţi-vă numai în grija lui Tutankamen că o să le arate el naţionaliştilor ....! Ce mentalitate Domnule! Să se ţină de tine tot cu anchete. Noroc de aceasta ţară că mai afli şi câte un deputat doi, şi dintre ei, cari nu se lasă greu convinşi... şi nici nu au teamă de demisia în alb. Aceste vorbe ale Dtale îmi răsună mereu încă în cap, dar mie nu mi vine să cred adevărătatea lor. Mă voi informa şi imediat ce voi afla numele lor — eu auzând de obicinuita şi bine cunoscuta mea discreţie, n'am să vi le spun, decât la ureche.... aici în aceasta rubrică de permanentă ventilare a unor chestiuni cari au nevoie de mai multă lumină şi aer....

D. prof. Dr. C. P. în B. jud. B. Vă miraţi că în Constantinopol nu găsiţi nici urmă de ziar românesc, atunci când Bucureştii nu mai poate de cele turceşti. Ei bine Dv. ca un profesor bun — cum v,am considerat în totdeauna — nu trebuia să uitaţi că regimul actual din Turcia a răsărit pe urma înfrângeri grecilor — abia acum câţi-va ani. Deci e logic ca grecii să se răzbune în fel şi chip asupra turcilor. Nu trebuia să mai uitaţi apoi că ţara românească în ultimii zece ani a fost guvernată de descendenţi direcţi ai Fanarului, greci veritabili aduşi din munţii Pindului. Solidaritatea sângelui nu e ceva nou. Se explică deci răzbunarea Fanarioţilor din România, acelora cari i-au umilit pe fraţii lor de acasă din Grecia... unde să-i vedem şi pe cei din România cât de repede reintorşi şi unde Dzeu să-i trăiască într mulţi ani.

Dlor plănuitori Young, Dawes, Saratschie, Worbehgheoale. com. Haga. Suntem emoţionaţi până la bătăturile picioarele noastre de splendidele planuri cu care fericiţi ţările Dv. şi pe celealalte din lume, dar să-mi daţi voe să vă întreb, ceva bani nu se mai arată? Că din planuri nu ştim zău cum vom putea prepara o apărare demnă în cazul unei noui încăerări internaţionale, ce desigur va rezulta din multiplele Dv planuri, mai iute sau mai târziu. Nouă românilor nu ne trebuesc despăgubiri, căci noi numai cât că am fost devastaţi în războiu, încolo... pe frontul nostru n'a fost nimic nou...!?!

Fostul ziar: „Biruinţa". „Ce-am avut şi ce-am pierdut"!?

D. Costică Părintescu. Loco. Eu ţi-am spus D-Tale, că n'au nici un motiv să-ţi jeluesti copilul. Eu eram sigur că-l vei găsi. Eu ştiam ce vorbeam şi atunci. D-Ta ca nou sosit nu ştiai că aici la noi în Cluj nu-i mare lucru să se piardă pe stradă ziua la amiazi câte un copil de 8—10 ani. Dar eu am văzut şi trecut peste multe. Mulţumesc felicitările ce mi-ai transmis. Dar eu le transpun cu toată admiraţia mea, aceluia pe care-l privesc, şi al cărui merit este că copilul D-Tale a fost ferit de peire şi a fost regăsit, le transmit inginerului care a pardosit aşa de minunat — acum câte-va luni — podul de fier peste Someş. Al lui este meritul şi al serviciului technic al oraşului, care a ştiut să repare aşa splendid podul încât în gropile formate — să se poată ascunde comod câte un copil sustrăgându-se admonestărei părinţilor.

Dr. Buida medic, Cluj. Dacă venia vre-o descendentă, a unei familii domnitoare de peste graniţă, nici atunci nu i-ai fi pus la dispoziţie automobilul D-Tale? ca fiind cea mai deamnă maşină pentru a ospăta o vlăstară regală? Noi credeam că eşti român! Dar după asemenea gesturi noi cetăţenii din Cluj, ne vedem siliţi a te crede vândut definitiv conţilor unguri, cu cari eşti asociat cu cari pari a fi o brânză. — Că eşti şi liberal? Colac peste pupăză! Mare cinste le faci, şi lor! nici vorbă! Ca la cinematograf.

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREŞAN

Tipografia Naţională S. A., Cluj, Str. Regina Maria No. 36.